26-Ιουνίου 05

Η ζήλια σαν επιθεωρησιακό σκετς

Πρόχειρο και ανόρεχτο πασάλειμμα μιας φαρσοκωμωδίας - **Κριτική Σπύρος Παγιατάκης**

Αλ. Σακελλάριου – Χρ. Γιαννακόπουλου: Τα Κίτρινα Γάντια
Σκηνοθεσία: Κώστας Τσιάνος
Θέατρο: Παρκ

Από την παράσταση «Τα Κίτρινα Γάντια» των Αλ. Σακελλάριου και Χρ. Γιαννακόπουλου σε σκηνοθεσία Κ. Τσιάνου στο θέατρο Παρκ. Σκίτσο της Ελλης Σολομωνίδου - Μπαλάνου.

Ο Ορέστης ζηλεύει παθολογικά τη γυναίκα του. Αρκεί το στοιχείο αυτό από μόνο του –άντε, βάλτε ακόμα και μία μικρή παρεξήγηση, η οποία στη δεύτερη πράξη ξεδιαλύνεται εύκολα– για να κατασκευάσει κανείς μία τρίπρακτη κωμωδία; Η απάντηση είναι: Οχι βέβαια. Κι ειδικά όταν το υλικό περιορίζεται στις διαστάσεις ενός επιθεωρησιακού σκετς. Κι ακόμα ειδικότερα, έτσι όπως αυτή η φαρσοκωμωδία από το δίδυμο των τότε επιτυχημένων κωμωδιών, των Α. Σακελλάριου και Χρ. Γιαννακόπουλου γράφτηκε –στα 1952– τόσο φλύαρα και τόσο προβλέψιμα. Σίγουρα οι ίδιοι συγγραφείς συνεργάστηκαν –από το 1939 μέχρι το 1962– σε μερικά πολύ αξιόλογα έργα, όπως ήταν το «Δεσποινίς ετών 39». Ομως αυτό το «Η Ρένα Εξώκειλε», όπως ήταν ο πρώτος τίτλος όταν το έργο ανέβηκε τη σεζόν 1952-53 με τον Βασίλη Λογοθετίδη, ή «Τα Κίτρινα Γάντια» όπως μετονομάστηκε λίγο αργότερα όταν έγινε η ταινία με τον Νίκο Σταυρίδη, δεν ανήκε ανάμεσα στα καλύτερά τους έργα. Με τις πολύ περιορισμένες διαστάσεις του τεντωμένες σε επικίνδυνο βαθμό, με αναμενόμενα τα ευφυολογήματα και –το κυριότερο– με αναμενόμενο αίσιο τέλος, το –ακόμα και στην εποχή του– πλαδαρό έργο δεν φανερώνει τα αίτια για μία σημερινή του αναβίωση. Εκτός και αν...

Κίβδηλη γραφικότητα

Εκτός και εάν βέβαια υπάρξει ένας σκηνοθέτης με ταλέντο και φαντασία, ο οποίος θα πιάσει το κείμενο και θα το ξετινάξει από τις σκόνες που μάζεψε εδώ και μισόν αιώνα. Στο πρόγραμμα της παράστασης αναφέρεται πως ο Κώστας Τσιάνος, ο οποίος σκηνοθέτησε την τωρινή παράσταση, έκανε και κάποια διασκευή στο αρχικό κείμενο. Μία πρόχειρη και κακή διασκευή, η οποία στηρίζεται στη σημερινή παράδοση των πλέον κοινότοπων τηλεοπτικών σειρών. Ομως και αισθητικά η παράσταση στο θέατρο Παρκ ακολουθεί τόσο την παράδοση των φωνακλάδικων εγχώριων σίριαλ, όσο και μιας κίβδηλης γραφικότητας της δεκαετίας του '50.

Βρισκόμαστε ακόμα στην προ-τηλεοπτική εποχή όπου υπάρχουν εσωτερικές –ιθαγενείς– υπηρέτριες που έχουν θείες στη συνοικία του Ποδονίφτη, που ο σύζυγος είναι ο απόλυτος αφέντης στο σπίτι, και που όταν η σύζυγος δεν ρεμβάζει απλώς στη βεράντα της, διαβάζει τους «Αδελφούς Καραμαζώφ» του Ντοστογιέβσκι. Είναι η εποχή που τραγουδάνε το «Δεν πάω σπίτι μου απόψε» και ξεφαντώνουν σε αστικά πανηγύρια του Αγίου Πνεύματος. Τι μπορεί να κάνει ένας σύγχρονος ικανός σκηνοθέτης μ' όλα αυτά; Πολλά, πάρα πολλά. Και το γεγονός ότι ο Κώστας Τσιάνος –ένας δίχως αμφιβολία ικανότατος σκηνοθέτης με αναμφισβήτητη γνώση της εποχής– δεν έκανε παρά ένα πρόχειρο και έκδηλα ανόρεχτο πασάλειμμα είναι εναντίον του. Κάνοντας ένα μουσικό συμβατικό «ξεπέταμα», δείχνει ότι υποβαθμίζει τόσο τους ηθοποιούς που είχε στη διάθεσή του όσο και το κοινό του.

Οι ερμηνείες

Από τη στιγμή που οι ηθοποιοί –Κατερίνα Λέχου, Ευαγγελία Μουμούρη, Γιώργος Βουλτσάτης, Σπύρος Πούλης– παίζουν όλοι τους σε τέτοιες σχηματικές πλην ανόμοιες μεταξύ τους μεγεθύνσεις, είναι επίσης έκδηλο το γεγονός ότι δεν υπήρξε σημαντική σκηνοθετική επέμβαση στο έργο τους. Εκαναν όλοι όπως έκρινε ο καθένας τους. Μόνο ο Χρήστος Χατζηπαναγιώτης προσπάθησε να ζωγραφίσει τον φιλύποπτο σύζυγο με δεξιοτεχνία και τεχνική γνώση, αλλά κι αυτός ακόμα, γρήγορα σήκωσε τα χέρια του ψηλά. Μάλλον πρέπει να έφταιγε και το επαναλαμβανόμενο κείμενο. Τώρα, θα μπορούσε να πει κανείς: Εντάξει, τι άλλο θα μπορούσε να κάνει κανείς με ένα παρόμοιο υλικό στα χέρια, ένα υλικό το οποίο έχει συνταξιοδοτηθεί προ πολλού;

Πάρα πολλά θα μπορούσε να κάνει κανείς. Επ' αυτού δεν κρατιέμαι να μην κάνω μια αναφορά σε μια συγγενική βαλκανική περίπτωση.

Ο δυσκολομετάφραστος σέρβικος τίτλος «Νεντοζβάνι» (κάτι σαν «Ασυμβίβαστος») ανήκει σε ένα αστικό έργο του Μεσοπολέμου του Μόμτσιλο Ναστασίγιεβιτς (1894 - 1938) που δεν παίχθηκε ποτέ επί Τίτο στην τέως Γιουγκοσλαβία. Μόλις πέρυσι το ανέβασαν σ' ένα μικρό θέατρο που λέγεται «Κέντρο για την Πολιτιστική Απολύμανση» στο Βελιγράδι σε σκηνοθεσία κάποιου εξαιρετικά ταλαντούχου Γιόβαν Τσιρίλοβ. Με την υψηλότατη αισθητική του, με ένα σφιχτό δέσιμο στις ερμηνείες και –το κυριότερο– με αρκετές συνάφειες στη νοοτροπία που υπάρχει και στα «Κίτρινα Γάντια», ήταν μία από τις παραστάσεις που θα θυμάμαι για πολλά χρόνια. Μια παράσταση με ταλέντο, με ψάξιμο και με καλαισθησία. Φυσικά, λοιπόν, και γίνεται να παράγει κανείς ενδιαφέρουσες παραστάσεις, ακόμα κι όταν δεν έχει τα καλύτερα κείμενα στα χέρια του. Ακόμα και το καλοκαίρι του 2005 στη Λεωφόρο Αλεξάνδρας.